

INSTITUTUL ROMÂN DE GENEALOGIE ȘI HERALDICĂ „SEVER ZOTTA”

Membru al Confederației Internaționale de Genealogie și Heraldică

Circulara 1

Cel de-al XV-lea Congres Național de Genealogie și Heraldică va avea loc la Iași, în perioada 13–15 mai 2010. El va marca împlinirea a patru decenii de prezență europeană a genealogiei și heraldicii românești și a 15 ani de la lansarea inițiativei de întemeiere a Institutului Român de Genealogie și Heraldică „Sever Zotta” și se va desfășura sub deviza

STRĂMOȘII NOȘTRI – ISTORIA NOASTRĂ

Institutul Român de Genealogie și Heraldică „Sever Zotta” a preluat toate misiunile organizatorice, urmând să asigure și coordonarea științifică, împreună cu Filiala Iași a CNHGS. Comitetul de Organizare astfel constituit își exprimă speranța că **tematica** acestui Congres va fi de natură să intereseze pe cât mai mulți membri ai societății noastre, îndemnând, totodată, spre racordarea la **cea mai importantă dintre direcțiile științei genealogice mondiale: cunoașterea propriilor strămoși**.

Organizarea și desfășurarea acestui Congres vor urma prevederile **REGULAMENTULUI CONGRESSELOR**, adoptat de Comitetul Director al Institutului „Sever Zotta” la 13 iunie 2006 și aprobat de Consiliul Științific la 11 mai 2007; acest regulament a fost publicat în *Buletinul Institutului Român de Genealogie și Heraldică „Sever Zotta”*, 4–6/2006, difuzat în toamna anului 2007.

Sedințele se vor desfășura atât în plen, cât și în secții. Vor fi **ședințe plenare** cea de deschidere – cu un simpozion închinat **familiei MICLESCU** – și cea de închidere. **În secții**, va avea loc **al VI-lea Colocviu de heraldică teritorială românească** și al doilea Colocviu cu tema **Genealogia – aplicații și metode moderne** (discuții libere sau expuneri **propuse de participanți**). Această organizare lasă loc pentru **circa 40 de comunicări**, tot în secții paralele, cu subiecte subsumate nu numai tematicii generale (**a se vedea și sugestiile din foaia alăturată**), dar și privind: teoria și practica cercetărilor genealogice și heraldice; contribuții documentare; izvoare; metode; probleme controversate. **Participanții sunt stăruitor invitați să țină seama de tematica enunțată mai sus și de această organizare**. O secție specială de heraldică, **în afara Colocviului de heraldică teritorială**, se va alcătui numai dacă vor exista **cel puțin cinci comunicări** din domeniile aferente (heraldică, sigilografie, vexilologie, insigniologie).

AL XV-LEA CONGRES NAȚIONAL DE GENEALOGIE ȘI HERALDICĂ

(Iași, 13–15 mai 2010)

Numele și prenumele _____

Adresa completă (+ cod poștal, telefon, fax, e-mail) _____

Titlul comunicării propuse _____

După-amiaza zilei de **sâmbătă, 15 mai**, va fi rezervată întrunirii Adunării Generale a membrilor Institutului Român de Genealogie și Heraldică „Sever Zotta”, urmată de recepția oferită participanților.

Fiecărei comunicări îi vor fi rezervate câte **30 de minute, pentru lectură și discuții**. Participanții vor fi, deci, insistent rugați să binevoiască a-și mărgini expunerea la circa 20 de minute, dacă doresc să beneficieze și de răgazul necesar unor minime discuții. Pentru tipar, comunicările nu vor depăși 15 pagini (a câte 2000 de semne).

Comitetul de Organizare așteaptă până la data de **15 februarie 2010** taloanele de înscriere, împreună cu un rezumat de 1–1,5 pagini **d a c t i l o g r a f i a t e**. *Propunerile comunicate altfel decât prin taloanele de înscriere, cele neînsoțite de rezumate sau cu rezumatele scrise de mână nu vor fi luate în considerare.*

Rezumatele vor fi examinate de un comitet științific, care va decide acceptarea sau respingerea subiectelor propuse.

Circulara a doua va anunța – în urma examinării rezumatelor – includerea comunicărilor propuse în programul Congresului, iar circulara a treia va comunica ultimele precizări, înainte de 1 mai 2010.

Taxa de înscriere este, pentru toate categoriile de participanți, de **100 RON**, reprezentând echivalentul a zece cotizații trimestriale la nivelul stabilit (**10 RON**) pentru trimestrul I al anului 2010. Pentru membrii Institutului „Sever Zotta”, această sumă **include** și cotizația pentru întregul an 2010 (40 RON), ceea ce înseamnă, de fapt, o **reducere de 40 %**. Taxa de înscriere va trebui să parvină organizatorilor **până la 1 mai 2010** – achitarea ei în preziua sau în zilele Congresului va presupune o **majorare de 20 %**. *Cotizațiile achitate în avans se vor deduce din taxa de înscriere.*

Pentru membrii săi din afara Iașilor, participanți **cu comunicări**, Institutul Român de Genealogie și Heraldică „Sever Zotta” **va prelua** (total sau parțial, după caz) **cheltuielile de cazare și masă** (eventual și pe acelea **de transport**, în cazuri speciale, recunoscute ca necesitând un asemenea sprijin).

Pentru corespondență și mandatele poștale, se va folosi **e x c l u s i v** următoarea adresă :

Ștefan S. Gorovei INSTITUTUL „SEVER ZOTTA” Oficiul I, C.P. 32 700750 IAȘI
--

Iași, 9 ianuarie 2010

Nr.5

STRĂMOȘII NOȘTRI – ISTORIA NOASTRĂ

O explicație și un îndemn

Încep cu o mărturisire. Nu vreau să fac un secret din faptul că am formulat deviza propusă pentru cel de-al XV-lea Congres de Genealogie și Heraldică: **Strămoșii noștri – istoria noastră**. Această deviză (ușor de înțeles și ca tematică) se află în succesiunea evidentă a aceleia de la precedentul Congres, din 2008: **Genealogie pentru toți – un arbore genealogic pentru fiecare**. Și în acel caz, Comitetul Director al Institutului „Sever Zotta” a acceptat o propunere venită din aceeași direcție.

La Congresul din 2008, una dintre secțiunile finale a constituit un colocviu aparte, grupând cinci expuneri sub titlul generic **Genealogie – metode și aplicații moderne**. În expunerea mea de atunci (*Cele trei genealogii*), am ținut să atrag atenția asupra faptului că, alături de *știința auxiliară* care folosește genealogiile *într-o manieră tradițională*, pentru a explica evenimente istorice (facerea, desfacerea și refacerea statelor medievale, transmiterea drepturilor la coroană, războaiele de succesiune) și de *cercetarea genealogică* folosită de știința istorică în explicarea unor vechi realități întemeiate pe relațiile de rudenie, se află **cea de-a treia genealogie**, cea care ne are ca „obiect de cercetare” pe fiecare dintre noi. În zilele noastre, pe plan mondial, **această** genealogie a luat o dezvoltare uriașă. În 1995 – pe când activitățile noastre erau abia la început ! – s-a ținut la Aix-en-Provence cel de-al *120-lea Congres al Societăților Istorice și Științifice*, cu tema **Genealogia între știință și pasiune**. S-a arătat, cu acel prilej, că actualul interes formidabil pentru căutarea strămoșilor are trei cauze principale. În primul rând, **nevoia revenirii la izvoare**, în condițiile în care vechile structuri familiale se dezagregă, prin răspândirea membrilor unor familii în țara întreagă, în tot continentul și în toată lumea. În al doilea rând, interesul tot mai viu pentru **istoria locală** a îndreptat atenția cercetătorilor către istoria familiilor de importanță locală, cele care secole în șir au lucrat pământul, au alujit la altar, au dat ostași, mai pe urmă au asigurat cadrele pentru școală și pentru instituțiile Statului și din rândurile cărora aveau să se ridice, în veacul XX, atâția oameni de seamă. În al treilea rând, progresul formidabil al cunoașterii în general a fost de natură să îndemne pe tot mai mulți oameni să dorească, pur și simplu, **a-și cunoaște strămoșii**.

În spațiul românesc, deocamdată doar **istoria locală** a realizat – și aceasta numai în ultimii ani – pași importanți pe calea studierii familiilor neistorice din zonele respective (este motivul principal pentru care semnalez, cu regularitate, asemenea publicații în *Buletinul* Institutului „Sever Zotta”); într-un viitor apropiat, probabil, aceiași pași îi vor realiza urmașii celor plecați din România și stabiliți, cu diferite profesii, pe toate continentele lumii: pentru unii ca aceia, căutarea va porni (fie și sub impulsul realităților din țările de adopție) din **nevoia regăsirii izvoarelor**. Rămân *ceialți*, mulți de tot !

Strădania noastră trebuie să urmeze două direcții. Pe de o parte, este vorba de **recuperarea memoriei** acolo unde, în împrejurări tragice, prin forța destinului, tot ceea ce privea înaintașii a fost șters și uitat, cu voie sau fără voie. Pe de altă parte, trebuie să învățăm pe semenii noștri că **fiecare are un arbore genealogic** regășibil cu minime eforturi, că experiența înaintașilor fiecăruia dintre ei poate fi interesantă și folositoare, că toate aceste experiențe, consolidate și ilustrate cu mărturiile documentare rămase de la acei înaintași, **merită cunoscute și păstrate**: ele formează **un tezaur de memorie pentru urmași**.

Îmi îngădui să îndemn, aşadar, spre **cunoaşterea istoriei familiale**, înţeleasă ca o parte importantă a istoriei naţionale. Ne va interesa existenţa, starea şi valorificarea *mărturiilor documentare*: arhivele şi albumele de familie, vechile catagrafii, recensăminte, registre mitricale şi de stare civilă, dar şi ceea ce a mai rămas din vechile cimitire. În cadrul acestor cercetări, se pot urmări direcţii felurite, precum *moştenirile tradiţionale şi simbolice* (numele, prenumele, porecla; misiuni atribuite de comunitate în chip ereditar); *continuităţi şi solidarităţi familiale*; *ctitoriile de familie şi transmiterea dreptului ctitoricesc*; *identitatea familială: apartenenţă şi patrimoniu* (material şi simbolic). Pentru toate acestea, căutările în arhive rămân, la început, pe planul al doilea; trebuie să se pornească de la ceea ce a mai rămas în **memoria vie a familiei** şi între hârtiile care nu au fost destinate încă focului. Nu mai vorbesc despre **legătura omului cu pământul**: legile de restituire au stârnit şi în lumea satelor un anumit interes pentru descălcirea unor înrudiri peste care uitarea se aşternuse în ultimii 40–50 de ani ! În această lume îşi află originea atâţia oraşeni, mulţi dintre ei intelectuali de marcă; nu pot fi ei determinaţi să dorească a-şi cunoaşte rădăcinile ?!

Celor care vor spune că aşa ceva *nu se poate*, nu le voi opune exemplul altor ţări – tot europene ca şi a noastră – ci exemplul acţiunii pe care profesorul Eugen D. Neculau a întreprins-o, cu temeritate, devotament şi stăruitoare căldură, între **ţăranii** celor 12 sate de pe Jijia de Sus, în cadrul Universităţii Populare de la Ungureni (1927–1947).

Vechile fotografii de familie, care se realizau, de obicei, cu prilejuri festive – căsătorii, botezuri, aniversări sau onomastice – constituie un pretext minunat pentru a începe o cercetare de istorie familială. Asemenea fotografii se făceau în toate straturile sociale, din cercul îngust al familiilor domnitoare până la familii din sate. Aceeaşi calitate o au vechile anunţuri mortuare (*faire-part*), în care se înşirau uneori zeci de persoane, de la rudele de gradul întâi şi doi (părinţi, copii, fraţi şi surori, cumnaţi şi cumnate), până la rude de grade mai îndepărtate sau prin alianţă; un asemenea anunţ mortuar din 1902 a înşirat nu mai puţin de 49 de nume ! **Descălcirea înrudirilor şi reconstituirea relaţiilor care îi uneau pe aceşti oameni** – iată o muncă pasionantă, de detectiv, s-ar putea spune, şi cu rezultate întotdeauna neaşteptate, în care societatea vremii se reflectă ca într-o oglindă.

Dar istoria unei *case*, prin încăperile căreia s-au perindat câteva generaţii ale unei familii sau chiar mai multe familii, câte amintiri şi câte fragmente de istorie nu poate să evoce ?! Dar *profesiunile* ? Cunosc familii în care s-au succedat generaţii de preoţi sau de învăţători, de militari sau de avocaţi ş.a.m.d. Reprezentanţii lor sunt printre noi. Trebuie doar să-i convingem că, deşi aparţinând unor familii „neistorice”, **viaţa şi evoluţia neamurilor lor ţin de istoria poporului român**.

Studiile de *genealogie istorică* vor fi continuate de istorici – e misiunea lor să explice trecutul prin sondarea relaţiilor de familie şi a înrudirilor; nu amintesc decât eruditele studii ale lui Georges Duby (1919–1996), înnoitoare pentru înţelegerea medievalităţii occidentale. Iar pentru *oamenii de azi*, pentru semenii noştri, trebuie să ne străduim a împlini dezideratul formulat de Sever Zotta în 1912: „**a trezi [...] interesul pentru istoria, viaţa şi viitorul familiilor, pentru ca din interesul acesta special să profite interesul general pentru istoria, viaţa şi viitorul neamului românesc**”.

Ştefan S. Gorovei